

ZAŠČITA PRED SPOLNIMI ODNOSI

KONTRACENCIJA: Hormonska kontracepcijska sredstva (tabletki, injekcije, obliži), preprečijo ovulacijo in spremenijo lastnosti sluzi materničnega vratu, tako da postane neugodna za semensko tekočino. Mehanske metode (kondomi, diafragme,, maternični vložki) preprečujejo, da bi semenska tekočina prišla v stik z jajčecem, torej oploditev. Naravne metode (merjenje temperature, opazovanje cervikalne sluzi, izračunavanje plodnih dni glede na dolžino menstrualnega cikla) odkrivajo plodne dni in ženski pomagajo, da se z vzdržnostjo izogne zanositvi.

MOŠKI KONDOM: Kondom je zelo tanka gumijasta cevka iz lateksa, ki prekrije penis, ko je v erekciji pred spolnim odnosom. Med ejakulacijo se semenska tekočina ujame v gumijasto cevko in se ne razlije v nožnico. Ob pravilni uporabi je kondom 96-odstotno zanesljiv. Moški kondom obenem varuje pred spolnimi boleznimi in aidsom, zato ga je treba redno uporabljati.

SPERMICIDI: Spermicidi so kemične snovi, ki uničijo semensko tekočino. Na tržišču so v obliki kreme, gela, pene, nožničnega vložka in pršil. Pred spolnim odnosom jih namestimo globoko v nožnico. Navadno jih uporabljamo za dodatno zaščito v kombinaciji s katero drugo kontracepcijsko metodo, npr. s kondomom. Če jih uporabljamo samostojno, so manj učinkoviti.

MATERNIČNI VLOŽEK: Maternični vložek je kos ukrivljenega, s plastiko prevlečenega bakra, ki ga skozi maternični vrat vstavimo v ustje maternice. Preprečuje, da bi semenska tekočina prišla v stik z jajčecem. Na koncu vložka je vrvica, ki gleda iz nožnice; z vrvico lahko ženska preveri, ali je vložek pravilno nameščen, zdravnik pa z njo vložek odstrani. Vložek je treba zamenjati vsaki dve leti. Je 99-odstotno učinkovit.

KONTRACENCIJSKE TABLETKE: Pri kontracepcijski tabletki delujejo kontracepcijski hormoni. Tabletki prepreči ovulacijo, torej mesečno sproščanje jajčec iz jajčnikov. Spremeni sluz v materničnem vratu, da postane gosta in lepljiva, zato semenčice težko pridejo v maternico. Na voljo je več vrst tabletk: tabletki z dvema hormonoma, minitabljetke z enim hormonom in druge oblike. Metoda je več kot 99-odstotno zanesljiva. Tabletki je treba jemati vsak dan, 21 dni v ciklusu.

STERILIZACIJA: Sterilizacijo moškega (vazektomija) naredijo tako, da prekinejo oba semenovoda, kar semenčicam preprečuje, da bi prišle v penis. Poseg opravijo ambulantno, je kratek in varen. Pri ženski pa prerežejo oba jajcevoda, s čimer preprečijo, da bi jajčece prišlo v maternico. Poseg opravijo v bolnišnici, je preprost in varen. Sterilizacija je dokončen in nepopravljiv operativni poseg.

NARAVNA KONTRACENCIJA: Da, temeljijo na naravnih znakih ovulacije. Pri naravni metodi ugotavljate plodne dni, v katerih naj ne bi imeli spolnih odnosov, če pa jih boste imeli, morate uporabljati kondom.
Plodne dni določamo:

- z merjenjem telesne temperature, ki se spremeni po ovulaciji;
- z merjenjem ravni LH (luteinizirajočega hormona) s Clearplanom, ki pokaže, da bo ovulacija nastopila v naslednjih 24 do 36 urah.